

ח"כ יצחק רפאל (שמאל) וידו"ר * הברחה בינלאומית ?

אלכסנדר, בהנהגת עוראבי באשא, מלשו הבריטים לארץ, נשאלו בה כמעט תשעים שנה. עוד לפני כן הצליח היהודי בנימין ז'ורז'אלי, ראש הממשלה הבריטית הנועז, לקנות מדיה של כריב המצריי פושטיהרגל חברי לה גדולה של מניות. שאר המניות היו בידי הצרפתים.

בהדרגה נסוגה בריטניה מארץ הכיבוש. לפני כמה שבועות עזב חיילי האחרון את אדמת אזור התעלה. אלם התעלה עצמה נשארה חיונית לקיומה. אוצר הנפט של המרחב, שהוא לבדו מקיים כיום את מעבדה של בריטניה כמעצמה עולמית, עובר ברובו דרך רצועתמים זו. האיום על חיי פש השיטי הבריטי בסואץ הוא איום ישר על קיומה של בריטניה הגדולה.

הזרועות הרוכז. עבד אלנאצר איננו היילר שני, איננו מטורף קלדעת. הוא אדם סבלני, קריר, בעל חשבון. אולם הלאמת התעלה היתה מעשה של יאוש. הרחח הכלכלי היה אפסי, הרווח הפוליטי מפורקם. הרחח החידי היה פנימי: זריקה של סם-משכר להמוני העיר, דחיקת הקץ של משטר שאין לו בסיס מוצק ומי אורגן בקרב העם.

מצבה של מצרים ביורה העולמית הורע באופן דרמטי. כשהעליב עבד אלנאצר ה' שבוע באופן אישי, בצורה חסרת-תקדים, כמה דיפלומטים אמריקאים חשובים ביותר, רכש לעצמו את שנתה היחידה של מדינת שלת ארץ זו. תקוותו להגיע לכלל הסכם עם ושינגטון כמעט אפסה. בלית ברירה יצטרך להידחק יותר ויותר לזרועות הדוב הרוסי. מאחר שיעשה זאת מחוסר ברירה, יירד מחירו גם שם.

הרפתקה גוררת הרפתקה, בתוקף הגיון פוליטי שאין מנוס ממנו. שכרון המוני אינו מחזיק מעמד זמן רב. אחרי זריקה אחת, חייבת לבוא זריקה שנייה. עבד אלנאצר איבד את שיווי-משקלו המדיני.

תורת סיני. זאת היתה העתיד-כושר בלתי-חוזרת לישראל. הברירה ההיסטורית העומדת לפני לגבי הטיפול במצרים הפכה פתאום אקטואלית, וזעקת להכרעה מלידת. פתרון אחד היה מלחמתי. כל ההשבונות של מלחמה-מונעת לבשו לפתע אופי אק-

* בעזרת יהודי אחד, הלורד ליונל רוטשילד, שהילווה באופן פרטי ארבעה מיליון ליש"ש לממשלה הבריטית, תוך 24 שעות משעת בקשתה.

תזכיר

הלאמת התעלה הסתמנה באופק כבר לפני חודשים, כא- שר הודיע מדור תצפית (העולם הזה 972) כי "... עבד אלנאצר יסגור את תעלת-סואץ גם בפני מעצמות-המערב, אם אלה ית נכרו בצורה חריפה מדי לתוכי ניתויו בעולם הערבי". הודעה סנסציונית זו היתה מבוססת על ניתוח דבריו של קצין מצרי ש ערק לעיראק, ושנכללו בדו"ח של שרות-מודיעין מערבי.

השבוע הלאים עבד אלנאצר את התעלה. תחנות ערביות הו- ידעו בנלוו על האפשרות שאחרי צעד זה תיסגר התעלה בפני ספינות של מדינות המתנכרות למצרים, ובפני מיכליות נפט.

שחיתות בעמק חפר נתי- גתה כאשר הודיע העולם הזה (971) שהמזכיר הטכני של המו- עצה האזורית, דויד חיצין, פוטר מתפקידו אחרי שגילה למבקר המדינה פרטים על מטירת עבו- דות המועצה, למרות המכרזים, לקבלנים שדרשו מחירים מופ- רזים.

השבוע פנתה שורת המתנדבים אל ועדת העבודה של הכנסת כדי שתחקור את הפרשה, שה- שורה כינתה אותה בסם, פרשת שטנר הסנייה.

טואלי חדש. מכה מהירה לעבר הסואץ היתה יכולה לכבוש את חציהאי סיני, להפיל את משטרו של עבד אלנאצר. לא היתה כל סכנה שמעצמות המערב יעצרו את צה"ל לפני הגיעו לסואץ. בהיותו על גדות התעלה יכול היה להכתוב תנאים: שייט חופשי בתעלה, הפיכת כל חציהאי סיני אזור מפורז.

אולם תכנית המלחמה היתה הרת-סכנות. מלחמה קטנה על הסואץ יכולה לגרום בנקל למלחמה עולמית מימנית. יתכן והיתה גו- ררת אחריה מלחמה נגד כל העולם הערבי והיא היתה בלי ספק הפוכת את ישראל למשרתת ישירה של מעצמות המערב. למרות כל זאת היתה התכנית קוסמת.

דף חדש. לא פחות קוסם היה הפתרון השני: ניצול שעת-הכושר כדי להשיג שלום ושותפות עם עבד אלנאצר. מעולם לא היה מצבו של עבד אלנאצר קשה כמו כיום. מעולם לא היה זקוק יותר לשותפים. כמה מגדולי העולם, החל בני- קיטה כרושצ'וב וג'והארלאל הנרו וכלה ביוסיפ טיטו מעוניינים באופן חיוני להצילו. איש אינו יכול לדעת מי יבוא במקומו אם אמנם יפול — מטורף קנאי מסוגו של ה' מופתי או איש מתון כמוחמד נאג'י. יתכן שיעבור זמן רב מאד עד שיושג רקע נוח יותר לפעולת-שלום נמרצת וסודית, אולי דרך בלגראד, מוסקבה או ניו-דלהי. אך פעולה כזאת יכולה, אולי, לפתוח דף חדש בהיסטוריה של המרחב.

תעלת אשקלון. לרוץ המזל, לא היתה למדינת ישראל השבוע הנהגה לאומית שהיתה בכלל מסוגלת לערוך את החשבון ההיסטורי, להסיק מסקנה חותכת לכאן או לכאן, תחת להחליט את ההחלטה הגורלית למלחמה או לשלום, רבו הפיטפוטים והחללי- מות-בהקץ.

אחד הפיטפוטים הזכיר את התכנית הנ- שנה לכרות תעלה חדשה בין אשקלון לאילת, כדי לתת לשיט העולמי אסורות לעקוף את תעלת-סואץ. הבעיות הטכניות הן עצומות — ירידה של 300 מטרים לערבה ועליה דומה לאילת. ההון הדרוש עצום אף הוא: לפחות 1000 מיליון דולר. אולם חמור הרבה יותר הצד הפוליטי. תעלת-סואץ גרמה לשיעבוד מצרים במשך שלושה דורות. תעלת אשקלון היתה גורמת בהכרח לשיעבודה של ישראל לאינטרסים עולמיים עצומים.

תכנית יותר צנועה, אך הרבה יותר מת- קבלת על הודעה, היתה הצעה להנח צינור נפט מאילת לחיפה, כדי למנוע את המיכליות הבריטיות והאחרות את הצורך לעבור את התעלה בדרך מעיראק, איראן, כוויית ובחריין צפונה.

הסכנה האמיתית. אם יצליח גמאל עבד אלנאצר לעבור את המשבר הנוכחי בשלום, אוי יגדל כוחו עד לאין שיעור. הוא יהיה גיבור עולמי, הסיכוי של ישראל לנצח במלחמת-מעג ותיכיוו להשיג שלום אמיתי, יאברו או שניהם לתקופה ארוכה. כמו תמיד, כן תעה, היתה הסכנה האמ- תית בפני ישראל: שלא תעשה דבר.

שחיתות

פרשת השבוע

סערות הרות-גורל הרעידו את אדמת ה- מרחב כולו. העתיד-כושר היסטוריות ודשו את פעולתה הנמרצת של ממשלת ישראל. סקירת מאורעות השבוע נראתה כשחצית גילויי-שחיתות של העולם הזה בשנה האחרונה.

השחיתות במשטרה. שר ה- משטרה הדיח את ע.מ.מ. זאב שטיינברג, ראש המדור הפלילי בתל-אביב, מתפקידו. שני סמליו-משטרה הוחזרו אמנם לתפקידו הם, אולם נעשה הכל כדי לסלקם בשקט. קבוצת הקצינים השולטים במטה הארצי קיוותה כי פעולה זו תשים קץ לגילויים על שחיתות. אולם כל הסימנים העידו ה' שבוע כי הקץ יהיה רק התחלה, וכי ההת- פוצצות במדור הפלילי תלאיביני עוד תגרום להתפוצצות ארצית איריה, העלולה להפתיע את המדינה כולה.

באותה שעה נוצרו בקישים גם בקבוצה המצומצמת, המרוכזת מסביב לעמוס בן- גוריון עצמו. המטה הארצי הצליח לה- עלים מעיני העתונות את הסנסציה העיקרית של השבוע: מעצרו של קצין-התנוונות של המשטרה, אברהם יגאי, בחסותו הקרוב של יחזקאל סהר ומשרתו של עמוס בן- גוריון, הנחשד במעשי-שחיתות חמורים.

יצחק רפאל. אחרי שהוכרחה על- ידי עמוס בן-גוריון לפרט את האשמותיה נגדו, הודיעה שורת המתנדבים לבית-המש-

פט כי המשטרה הפסיקה את חקירתה, נגד יצחק רפאל, ח"כ הפועל המזרחי, אחרי שהלה נאשם על-ידי משטרת צרפת בהברחה בינלאומית. כך ניתן פרסום רשמי ראשון לדיעות שהתרכזו מסביב לדמותו של רפאל, שהוזכרו בין השאר בסדרה "דת או ביונס". ראשה-הממשלה, שסירב להפסיק את חופשתו בגלל הלאמת תעלת-סואץ, מצא זמן להכי- חיש כי עמד בקשר עם רפאל בענין זה.

משטר החושים. חברי האופי- וציה פרשו משיבות הערייה והאשימו את אבא חושי בשורה ארוכה של מעשי דיכוי ופעולות מפורקקות. בין השאר הואשם חושי כי שלח את איש-האגרוף שלו, שמואל (ה'סטו) ביאליק, מפקד הסם. החושיסטי, לאמריקה על חשבון משלם-המסים.

פרשת שטנר. אחרי חמש שנים של מאבק מיואש וחוסר עבודה, העיד מרדכי מכסימיליאן שטנר נגד רופאי בבית-המש- פט החיפאי. בהגישו שהוא עומד מבודד וחסר-עורף בין התביעה הכללית לבין הפי- רקליטים של מנגנון שונאיו, התפרץ שטנר נר כמה פעמים בעדותו, שפך דמעות של זעם, למרות התפרצויות אלה של הגיבור הגרדף, התגבשה דמותו לעיני הקהל — האדם שהקריב את עצמו במלחמה תמימה, חסרת-סיכויים, יחידי נגד המכונה האדירה של השחיתות המאורגנת.

מנגנון החושך. ועדת-כנסת בלתי- תלויה, מורכבת מן החיכים יעקוב ריפטין, דויד הכהן ושלמה פרלשטיין, שחקרה את האשמות על קיום בילוש פוליטי במדינה, הגישה לכנסת את מסקנותיה. הוועדה ניהלה את עבודתה בסוד כמסו. גבתה עדויות מת- ריסר עדים (ביניהם עורך העולם הזה) ש' מסרו לו פרטים על פעולות המנגנון. היא שמרה את המלצותיה בסוד, כדי להגן על סודיותו של שרות לאומי חיוני, אך קבעה בלגוי עובדה אחת: שמנגנון-החושך נוצל על-ידי אישים ממשלתיים מרכזיים למטרות מפלגתיות בבילוש אחרי יריבים פוליטיים.

קרית-שמונה

השיטה האמריקאית

חום כבד שרר באולם בית-המשפט ה' שלום בצפת, שעה שבירור דינם של 27 נאשמי ההפגנה הגדולה בקרית-שמונה (העו- רם הזה 977) נכנס לשבוע השני. על ה- דוכן העיד השוטרי אליהו לוי. הוא נקרא להעיד על שיטות העבודה במשטרתו.

"כשיצאו הנאשמים מהמעצר האדמיניסטר- טיבי", העיד, "היו כמה מהם פצועים". אותם אנשים, לדברי לוי עצמו, נכנסו לתחנת המשטרה דווקא שלמים ובריאים. גם הסמל מאיר אברמוביץ נתבקש לאמץ את זכרונו על-ידי אלישע שינבויס, אחד משוטרי הסניגוריים. הורה הסמל: "הו- צורים היו נרגשים מאד... היה צורך להרגיע אותם. אולי היכו אותם לשם כך."

שוטר מוד קצין. עדות שני השוטרים סתרה לחלוטין את עדותו של מפקדם, המ- פקה אליהו דביר, שניתנה בישיבה הקודמת של בית-המשפט. דביר טען בפסקנות כי אף נאשם לא הוכה, אף שוטר לא היכה וכי היחסים בין שני המחנות בעת המעצר היו ידידותיים ביותר. הוא לא הסביר מנין צצו הצלקות על גופות העצורים.

לא היה זה החידוש היחידי במשפט. עד כה, היה נהוג כי עד יצביע על הנאשם, יזהה אותו מתוך יושבי בית-המשפט. דביר עשה זאת בכוכר וזכרון מפליא. אולם מ' חוך חשש כי זכרונו של שוטר פשוט עלול להיות פחות חד מה של קצין, הני- הגינה התביעה חידוש מעניין.

כל שוטר צולם, עוד ביום התקריט, חברי רת שלושה או ארבע מהעצורים. ערב המשפט, נערכה חזרה כללית במשרד פרקי- ליש מחוז חיפה, מלכיאל סלוצקי. כל שוטר התבונן היטב בתצלום וכשהופיע למחרת בבית-המשפט, ואמר כי נאשם מסויים יידה בו אבן, ידע גם להצביע בקלות על ה' איש הנכון, מתוך 27 הנאשמים.

כאשר נשאל התובע על החידוש, ענה: "זה בסדר. זו שיטה אמריקאית."

קו חדש

אוהדי אהוד אבריאלי בישוב העולים ה' גלילי היו גבוכים. הבקיעים שנקרעו על-ידי גלויי העולם הזה (977-978) במסך הטרור שלהם לא כלו לעבור ללא תגובה. הנהגת המועצה המקומית התכנסה לשיבמיוחדת, מוקדשת לפירסומים. לבסוף נתקבלה, מטע- מים שלא פורשו, החליטו לא לתבוע את העמון לדין.

החלטה שניה קבעה את הקו החדש, שיר- כיח לתושבי קרית-שמונה כי שום דבר לא ישתנה בסדרי חייהם.

שוטרי דביר. הקרבן הראשון נמצא בקלות, בדמותו של חבר מפא"י אריה ציון. ציון מרד בשלטון בתוך מפלגתו, החתים תושבים על עצומה לסילוקו המידי של דויד רסולי, מנהל מחלקת המסים של המועצה המקומית.

שוטרו של דביר הופיעו בביתו של ציון, ליווהו למבצר המשטרה. שם נאמר לו כי יעצר באורח אדמיניסטרטיבי, באשמת "הר- צאת דיבה ושיוול אזרחים אחרים לפגיעה גופנית בדויד רסולי."

הקרבן השני נמצא מיד אחרי הראשון. היה זה יצחק שטריטר, קבלן פניוני האשפה המקומית, שקנה בשעתו את הטראקטור של המועצה במחיר מופקע. שטריטר, שהבין כי לאחר הסירוס אין לו מה להססיד יותר, ניגש לרסולו. הוא תבע ממנו שכר-עבודה שהולך זמן רב, תמורת עבודות שביצע ב' חצרותיהם של ראש המועצה המקומית אשר נזרי ודויד רסולי עצמו.

התשובה: מכה בפצופו של שטריטר, * תתי-רסע ישראל רזונברג. ** הסנים האחרים: א. י. בן-אדו ולוי יודלביץ.